

Verslag KNNV-kamp Zeewolde

28 april-5 mei 2018

Deelnemers

Hans van As
Jennie Schouten
Els Baars
Iet Bakx
Erik Dinslag
Marja Generaal

Nelle Nannenga
Kees den Oudendammer
Lidia den Oudendammer-Peters
Marijke den Oudendammer
Gerard den Oudendammer
Simon Pepping

Hetti Pepping-Alers
Gert Reijnen
Ben van Veenen
Wim van Zuilen
Rieke van Zuilen

Bestuur

Els Baars, voorzitter
Lidia den Oudendammer, excursieleider
Gert Reijnen, admin

Camping

Camping de Parel
Groenewoudseweg 71
3896 LS Zeewolde

Eindredacteur: Simon Pepping

Excursies

Nr	Datum	Doel	Leider
1	29/4	Stille Kern	Simon
2	29/4	Horsterwold, Hulkesteinse Bos	Erik
3	30/4	Oostvaardersveld auto	Ben
4	30/4	Horsterwold, Harderbroek	Marja
5	1/5	Oostvaardersplassen rondrit auto	Ben
6	2/5	Oostvaardersplassen fiets	Kees
7	2/5	Kievitslanden, Kapiteinshut, Harderbos	Erik
8	3/5	Kievitslanden, Kapiteinshut, Harderbos	Kees
9	3/5	Arkemheen	Ben
10	3/5	Kievitslanden, Kapiteinshut, Harderbos	Simon
11	3/5	Wilgenbos	Gert
12	4/5	Kievitslanden, Kapiteinshut	Hans
13	4/5	Knarbos West en Oost	Lidia
14	4/5	Stille Kern	Kees
15	4/5	Harderbos	Gert

Excursieverslagen

1. Stille Kern

- Datum: 29 april 2018
- Leiding: Simon Pepping
- Gebied: Stille Kern
- Deelnemers: opgave 8, vertrek 6, einde met 4 deelnemers
- Halve dag excursie, met de fiets er naar toe en verder wandelen

De heen en terugweg fietsen we over rechte paden langs rechte sloten en perceel bossen, ooit opgezet als productiebos op zeer vruchtbare bodem. Maar de natuur heeft zich mooi ontwikkeld. Er staan prachtige mantel vegetaties en het is zeker geen eentonig bosgebied.

De Stille Kern is een ruig gebied in het Horsterwold. Er zijn enkele best grote plassen en grote plasdras oevers. In het gebied grazen 160 Koniks, na een recente verdubbeling van de kudde. Er staan enkele mooie “Frans Vera” bosjes: niet aangevreten doornbosjes die jonge bomen beschermen. Helaas is het donker weer en zijn veldkenmerken moeilijk te onderscheiden.

Vanwege aanhoudende regen gaan we, voor zo’n gebied te snel, terug naar de camping. Maar dit is zeker een gebied dat meerdere bezoeken in de loop van de seizoenen en de komende ontwikkelingsjaren waard is.

Gert Reijnen

Later in de middag, na de regen, zijn we teruggegaan. We hebben een eind door het bosgebied gewandeld. Veel Essen zijn gekapt vanwege de Essentaksterfte. Helaas kwamen we de kudde Koniks niet tegen.

Simon Pepping

3. Oostvaardersplassen

- Datum: 30 april 2018
- Leiding: Gert Reijnen, flink geholpen door ter plaatse bekenden
- Gebied: Uitkijkheuvel en hutten oostelijke deel Oostvaardersplassen ten Zuiden van Hollandse Hout
- Deelnemers: 7 (auto’s wegens slecht weer)

Door regen, gemiezer en dichte bewolking zijn veldkenmerken moeilijk te zien. Toch is het bezoek aan vier mooie kijkhutten goed om te doen. Een prima gelegenheid om vogelgeluiden te oefenen. Maar ook vluchtbeelden, en wel zichtbare veldkenmerken, maken de excursie behalve gezellig ook de moeite waard. Het pad naar, ooit de eerste, vogelkijkhut aan de Knardijk is lang maar prachtig. Veel wilgen zijn karakteristiek door omwaaien, uitlopers en ouderdom. Op de terugweg kijken we nog even op een waarnemingsheuvel. We zien veel soorten vogels en grazers in een kortbegrasd gebied. Maar wel met in de verte een nest van de zeearend.

Gert Reijnen

5. Rondje Oostvaardersplassen

- Datum: 1 mei
- Leiding: Ben van Veenen
- Gebied: Oostvaardersplassen; auto rondje langs hutten en uitzichtpunten
- Deelnemers: 13

Eerst naar het prachtig ontworpen en gelegen Natuurbelevingscentrum De Oostvaarders. Wat een genot. Achter ramen lekker beschut kijken naar de hoofdrolspelers uit de film De Wildernis. Inclusief de vossen. Er draait een goed gemaakte natuurdocumentaire en de cappuccino met worteltjestaart smaken prima. Ook de minder fanatieke vogelaar is hier gelukkig. Dicht bij de uitzicht ramen is een kluten eilandje, waar ook een Kievit met jongen foerageert en een oeverloper loopt waar hij hoort. We zien en horen veel vogels. Op weg naar de auto's (eens moet je toch weg) versperde een stel Canadese ganzen met een rits jongen ons pad. De zon komt ineens door en in opperbeste sfeer doen we hutten en uitkijkpunten aan. Een excursie die je eigenlijk meerdere malen per jaar moet doen.

Gert Reijnen

6. Oostvaardersplassen op de fiets

- Datum: 2 mei 2018
- Aantal deelnemers: 8
- Excursieleider: Kees den Oudendammer
- Route naar excursiegebied: Via fietsknooppunten: 17-15-14-13-12-10-05-06 daarna variabel al naar gelang naar tijd e.d. retour

Na veel regen dagen eindelijk een zonnige dag. Via fietsknooppunten naar de Oostvaardersplassen. Opvallend plezierig te fietsen route met zicht op bollenvelden e.d.

1^e stop Praambult. Daarna door via fietspad (nr. 20) en een tussenstop (wandeling door/langs Oostvaardersveld) verder naar bezoekerscentrum Oostvaardersplassen. Alternatief is om niet het fietspad te nemen maar de weg te vervolgen. Dan kom je nog langs andere observatiepunten. I.v.m. tijd dit niet gedaan. Helaas was nog een groot deel van de Oostvaardersplassen gesloten. (na half mei pas open). Nu alleen naar de naastgelegen vogelhut de Kluut. Helaas was hier geen zicht meer op een eilandje waar voorheen veel te zien was. Nu alleen zicht op een op grote afstand broedplek voor aalscholvers. Het was plezierig vertoeven op het terras bij het bezoekerscentrum.

De vogelhut de Schollebaar was wel bereikbaar en via een mooie wandeling deze bezocht maar weinig bijzonders gezien. Opvallend was dat in het vrije veld meer te zien en te horen was dan in de hutten. Via fietsknooppunten weer retour naar de camping. De wind vergde de nodige inspanning. Geadviseerd wordt om via knooppunt 11 te fietsen.

Kees den Oudendammer

7. Kievitslanden, Kapiteinshut, Harderbos

- Datum: 2 mei 2018
- Aantal deelnemers: begin 8, eind 4
- Excursieleider: Erik Dinslag
- Excusieduur: 9:00 – 16:45 uur
- Vervoer: fiets
- Waardering: 8
- Route: De route is volgens de knooppunten: 17 18 22 23 29 35 01 06 04 06 02 03 02 28 57 27 24 23 22 21 19 17

We gaan langs de oostkant van Zeewolde. Daar passeren we een weiland met veel bijenhoeven ter grootte van een briefbus op een stok. Rondom elk hotel is de grond omgeploegd en ingezaaid met wilde bloemen. (Tussen 18 en 22.) Dan volgt een zwaluwwand, waar het miegelt van de oeverzwaluwen. We vervolgen onze weg over de dijk langs het Wolderwijd. In de bocht iets bijzonders; na enige discussie: geoorde futen.

Bij het Harderbroek, de uitspanning De Biezenburcht, die nog gesloten was, even van het prachtige uitzicht genoten (23). Onder langs de dijk verder gefietst en van veel vogels genoten en in het water bij de brug naar Harderwijk iets bijzonders: een krooneend. Dan door een aantal vakantieparken, waar we even de route verlaten, om vanaf de dijk over de Kievitslanden te kunnen kijken. Helaas niets te zien. Weer terug naar de route en een bezoek aan de Kapiteinshut gebracht. Hier verrast door weer een krooneend en door een boomvalk. Vlak na de Kapiteinshut horen we voor het eerst de wiewaal.

We vervolgen onze tocht door een prachtig bos en besluiten niet langs de dijk maar door het bouwland terug te gaan. Dit valt behoorlijk tegen door de forse tegenwind. Bij de Biezenburcht weer de dijk op. Maar eerst een traktatie, van onze excursieleider Erik, omdat hij jarig is. Dan over de dijk terug naar Zeewolde en de kortste weg naar de camping. Daar komen we aan voldaan en moe na een dag met veel zon en veel wind en een tocht van 43 km.

Iet Bakx

8. Kievitslanden, Kapiteinshut, Harderbos

- Datum: 3 mei 2018
- Aantal deelnemers: 5
- Excursieleider: Kees den Oudendammer
- Dagexcursie per fiets via fietsknooppunten: 18-22-23-29-35-01-06 (kapiteinshut). Let op: je rijdt op de N306, dan Kievitsweg – Kievitslandenpad. Direct na slagboom rechts het bos in

Eindelijk is de weersomslag definitief en wordt fietsen een echt genot, zeker met het gemak van de fietsknooppunten die ik op mijn hand had geschreven. Via Zeewolde de dijk op om te fietsen langs het water, waar direct al 9 geoorde futen zich lieten zien. Elke dag was het spannend of de koffiehoeven “De Biezenmarkt” open zou zijn maar ook nu helaas gesloten. Maar de bankjes in de zon waren wel ‘open’ en werd er een zonnebad genomen. Op dit punt werd weer de Visarend gezien.

Door naar de Kievitslanden. Na een mooie fietstocht via weilanden, bos en plasjes kregen we zicht op een golfbaan en de conclusie was dat we te ver doorgereden waren. In feite moet je bij de slagboom die aan het begin van het Kievitslandenpad staat rechts het bos in via een smal

schelpenpad om bij de Kapiteinshut te komen. De Kapiteinshut is gebouwd rond een grote boomstronk waardoor menigeen al struikelend binnen kwam. Vanuit de hut prachtzicht op o.a. de dodaars die elders alleen maar te horen was. De boomvalken gaven voor ons een luchtshow. Via knooppunten retour camping. Een koffiestop bij Hans en Grietje was ingepland maar door de enorme drukte (schoolvakantie) snel doorgereden. In Zeewolde langs de route een prachtige oeverzwaluwenwand met tientallen zwaluwen die dankbaar gebruik maakten van deze door de overheid geboden nestelvoorziening.

Kees den Oudendammer

9. Arkemheen

- Datum: 3 mei 2018
- Vervoer: fietsexcursie
- Excursieleider: Ben van Veenen
- Weer: Prachtig, 25 graden, zwakke ONO-wind

We vertrekken met 10 personen van de camping naar polder Arkemheen en spreken af dat op de heenweg door het bos we alleen voor hele bijzondere dingen stoppen. Het wordt een heerlijke, rustige fietstocht (weinig wind, geen tegenliggers en alleen maar vogels om je heen). Het fietspad slingert door het bos met waterpartijen en rietkragen. Het verschil tussen zonovergoten plekken en die in de schaduw is goed te voelen.

Polder Arkemheen biedt alles wat was beloofd: veel weidevogels én een zomertaling. De koffie nuttigen we in de vogelhut aan het eind van de landtong naast hotel Postillon. Nog steeds heerlijk in het zonnetje – zó is vakantie bedoeld! ☺ Ondertussen zijn we nog maar met 6 personen want 4 deelnemers hadden besloten niet mee te gaan de landtong op en een even rustige fietstocht terug naar het pontje en de camping te maken.

Met 6 personen gaan we dus verder. Vanaf nu fietsen we tegen de 'wind' in (kracht 3, dus niets vergeleken met gisteren) terug naar de brug. Nog nét voor die weer dichtgaat en er een enorme rij auto's onze kant op dendert, kunnen we oversteken. Het valt ons op dat er een groot verschil is met de weilanden vóór de brug: ze zien er hetzelfde uit: even groen en sappig met gele vlekken van de paardenbloemen en roze plekken met pinksterbloemen maar: WAAR ZIJN DE VOGELS?

Bij het stoomgemaal een late lunch verorberd. Uit de wind, in het zonnetje is het erg goed toeven hier. We zijn hiervandaan niet meteen teruggegaan maar toch nog éven doorgefietst (500 meter?) om de blauwborst in het riet te kunnen scoren. Hij was er waarschijnlijk wel, maar liet zich niet zien of horen.

Dan maar met wind én zon in/op de rug de terugreis beginnen. Weer zo'n heerlijke fietstocht, zij het langs een iets andere route. Ditmaal blijven we langs het randmeer en fietsen al slingerend door het bos, langs het Ekemerstrand naar Zeewolde. Daar doen we gezamenlijk inkopen en met alle 6 overgebleven deelnemers komen we voor 1700 uur weer op de camping aan.

Jennie Schouten

10. Kievitslanden, Kapiteinshut, Harderbos

- Datum: 3 mei 2018
- Aantal deelnemers: 2
- Excursieleider: Simon Pepping
- Duur: halve dag
- Weer: droog en half bewolkt
- Vervoer: auto en fiets
- Onderwerpen: Vogels, planten, vlinders en libellen
- Waardering: 8
- Route: Groenewoudse weg, Spiekweg N705, Gooise weg N305, Karekietweg, Sternweg, Parkeerplaats bij Hans en Grietje

's Morgens zijn we met de auto en 2 fietsen naar het Harderbos gereden. In het noorden van het bos hebben wij de auto neergezet en zijn wij op de fiets dwars door het Harderbos gereden. Dit is een vochtig bos op kleigrond. Daarom is het erg groen. Vervolgens zijn wij naar de Kapiteinshut gefietst. Hier hadden we een prachtig uitzicht over een meertje. Enkele medekampleden waren hier al aanwezig. Wij werden door Dodaarsgeluid verwelkomd. Wij hebben hier geluncht en veel vogels gezien. Vervolgens zijn we door de Kievitslanden gereden. Dit zijn drassige graslanden met veel vogels. Hierna zijn we terug gefietst naar de auto en was onze excursie ten einde. We hebben een leuke excursie gehad.

Hetti Pepping-Alers

11. Wilgenbos

- Datum: 2 mei 2018
- Deelnemers: Gert Reijnen alleen i.v.m. belangstelling voor bossen
- Gebied: wilgenreservaat (aan de Knardijk)

Struinen door een weinig bezocht bos. Een niet gemarkeerde route. Wilgen die rond 1965 zijn opgekomen uit zaad van zinkstukken-wilgen in een drassige voedselrijke bodem. Onder bosjes van hoog opgaande schietwilgen groeien alleen bramen, aan de rand vlieren. Stikstof in overvloed! Maar andere stukken zijn begroeid met dicht op elkaar staande struikwilgen, zoals bittere wilg, amandelwilg en (bomen en struiken van) boswilg. Verder zie ik daar vlier, meidoorn, zoete kers en (jawel) enkele kleine eiken! De aftakelfase is plaatselijk al flink aan de gang en de stronken met mos en uitlopende stekken maken het geheel prachtig. Waarom zijn er veldjes zonder bomen en struiken? Al strompelend over liggende bemoste stammen merk ik dat er bomen hebben gestaan. Nu staat er riet en brandnetel. Er fladderen vooral langs de graspaden verschillende vlinders.

Voor liefhebbers van ongestoorde bosontwikkeling is het wilgenreservaat een aanrader. Met hoge schoenen of beter nog laarzen.

Gert Reijnen

13. Knarbos West en Oost

- Datum: 4 mei 2018
- Vervoer: fietsexcursie

Op deze laatste kampdag een niet al te lange excursie. Het weer is prachtig, ideaal fietsweer. We fietsen via knooppunten 15, 14, 13,12 naar 46. Het laatste stukje tot knooppunt 46 fietsen we door het Knarbos West. Een echt bospad, waar we een tijdje naar het prachtige gezang van de Nachtegalen luisteren. Een echt Nachtegalenlaantje met het prachtige frisse groen boven onze hoofden. Ook werd er nog even gestopt omdat Rieke nog heel graag er fleurig op wou staan met de schitterende bollevelden.

Helaas was er nergens een mogelijkheid om even te zitten om koffie te drinken, dus maar doorgefietst naar Knarbos West via 46, 47 en richting 81 al gauw links afgeslagen het Knarbos in. Ook hier is alleen een licht verhard bospad met zijpaden van gras. Op een paar boomstammen koffie gedronken en daarna verder op zoek naar plas. Deze was moeilijk te vinden, maar dankzij de Topo GPS app van Erik toch gevonden. Hier onze boterhammen opgegeten en vervolgens via knooppunten 46, 25, 24, 23, 22 nog even naar Zeewolde om daar de mooie architectuur van de oecumenische kerk aldaar te bewonderen op het plein met de fonteintjes, dat omzoomd is door grote Dennebomen. Best apart voor een laanboom, iets waar Nelle ons attent op maakte.

Al met al weer een leuke tocht.

Lidia den Oudendammer-Peters

Terugblik en afscheid

Om precies 20.00 uur delen wij onze avonturen
Die mogen niet langer dan één uur duren
Er is een sfeerverslag
Ook over de oogst van de dag
En de choc ruiken ze zelfs bij de buren
De regen speelde ons parten
Maar bereikte niet onze vogel harten
Al werden we flink nat
De vogels zijn wij nooit zat
Al schuilden wij in een hut voordat wij weer startten.
Bij elk kamp zijn er mensen die vooruit denken
Voorzitters, routeverkenners of de choc schenken
Lidia en Kees al onze lof
Jullie inbreng was werkelijk tof
Wij werden bediend zonder daarvoor te wenken.
Wij verruilen morgen het nieuwe land voor het oude
Nemen mee wat de natuur ons toe vertrouwdde
De vogel fascineert
Soms gaat het verkeerd
Hoop dat de vogels ook op de mans kunnen bouwen.
Wij danken elkaar voor dit kamp
Weer naar huis dat is natuurlijk geen ramp
Wij genoten van de natuur
Met zelfs zon op den duur
En wie weet tot bij een van de volgend KNNV avontuur.

Gerard den Oudendammer

Waarnemingen

Bossen

Door de enorme vruchtbaarheid zijn de bossen, die feitelijk nog geen 50 jaar oud zijn, al heel mooi. Tenminste de bomen en struiken. De ondergroei bestaat vooral uit brandnetels. Ondanks het feit dat de meeste (alle?) bossen geplant zijn voor de houtproductie, is er best al wel variatie door het mengen van soorten en door mantelbegroeiing met struiken en jonge bomen. Enkele soorten: zomereik, beuk, haagbeuk, diverse populieren, fijnspar, veldesdoorn, gewone esdoorn, els, es, zoete kers, linde, vlier, vogelkers (inheemse), sleedoorn, meidoorn. Plaatselijk worden nog percelen populier in één keer gekapt en worden nieuwe populieren geplant. Door de essensterfte gaan veel essen er aan. SBB kapt ze massaal, vermoedelijk tijdig om het hout nog te kunnen verkopen. Er worden zeer veel gewone esdoorns geplant ter vervanging van de essen.

Heel mooi is het door Natuurmonumenten beheerde Harderbos. Het mag zich ongestoord ontwikkelen tot een natuurbos. En dat doet het. Ik schiet er veel plaatjes voor mijn bomenarchief t.b.v. lezingen. Een aanrader voor bomen en bossenliefhebbers.

Gert Reijnen

Waarneming.nl

Waarnemingen van Simon Pepping op 3 mei, excursie 10: <https://waarneming.nl/user/view/49186?from=2018-05-03&to=2018-05-03>.